

- 6) *Regulsk a* Józefa (s. Magdalena od Chrystusa Króla), *Wspomnienia o s. Renacie*, (mps.)
- 7) *Straw iń s k a* Janina, *Wspomnienia o s. Renacie*, Wrocław 1956, (mps)
- 3 Listy:
- 1) Ponad 50 listów do s. Renaty oraz do s. Leonii Fudakowskich na tematy liturgiczne z lat 1938–1939 i 1945–1952, wśród nich listy wzmiankowanych w opracowaniu liturgistów.
 - 2) 8 listów pisanych do sióstr niepokalanek na wiadomość o śmierci s. Renaty, m.in. list ks. H. Nowackiego.

II Opracowania

1. Drukowane:

- 1) *J a b ł o ń s k a*-*D e p t u ł a* E., *Niepokalanki w polskim trwaniu*. Niepokalanów 1993, ss. 150, 299
- 2) *J a b ł o ń s k i* i *Szczepan* ZP, *Siostra Renata, Zofia Fudakowska, niepokalanka jako propagatorka odnowy liturgicznej*. Studium historyczno-liturgiczne; [w:] *Studia z dziejów liturgii w Polsce*, Lublin 1982, t. IV, s. 107–196
- 3) *T e n ń e*, *Fudakowska Zofia*, [w:] *Encyklopedia Katolicka KUL*, t. V, s. 747
- 4) *J e ż o w s k i* L., *Siostra Maria Renata a liturgia*. *Ruch Biblijny i Liturgiczny* 10/1957, s. 200–217
- 5) *J e ż o w s k i* L., *Wspomnienie biograficzne*. *Przewodnik Katolicki* 63/1957 nr 21, s. 282
- 6) *K o r d e l* M., *S. Renata, Bóg z nami*, *Hosanna* 9/1934, s. 65–70

O. Franciszek Małaczyński OSB

HYMN PAŃSTWA WATYKAŃSKIEGO

W polskim wydaniu „L’Osservatore Romano”, w numerze 5 z roku 1996, na stronie 66 ukazał się artykuł omawiający historię i tekst hymnu Państwa Watykańskiego. Hymn ten nie jest tekstem liturgicznym, ale w sposób artystyczny wyraża rolę papieża w Kościele i mógłby być wykonywany na powitanie Ojca świętego w czasie wizyt pasterskich w kraju. Tekst polski jest gotowy, melodia Gounoda jest w Polsce znana. Powinny się zainteresować tym hymnem chóry i zespoły młodzieżowe i śpiewać go na powitanie papieża w czasie Kongresu Eucharystycznego i jubileuszu św. Wojciecha. Podajemy tekst opublikowany w „L’Osservatore Romano”:

„Jak każde suwerenne państwo, również Państwo Watykańskie ma swój oficjalny hymn. Jest nim Marsz papieski – dzieło Charles’a Gounoda (1818–1893), skomponowane z okazji rocznicy koronacji papieża Piusa IX i po raz pierwszy wykonane na placu św. Piotra 11 kwietnia 1869 r., w dniu jubileuszu kapłaństwa tegoż papieża. Utwór ten, choć został bardzo przychylnie przyjęty przez słuchaczy, a później był wielokrotnie wykonywany również przy innych okazjach, nie od razu stał się hymnem Państwa Papieskiego, jako że hymn taki już istniał od 1857 r., skomponowany przez Vittorino Hallmayra, dyrygenta orkiestry jednego z pułków piechoty austriackiej, stacjonujących we Włoszech. Dopiero przed Rokiem Świętym 1950 Pius XII nakazał zastąpić dotychczasowy hymn Marszem papieskim Gounoda, uznając go za lepiej dostosowany do nowych czasów; oficjalnie zmiana nastąpiła w dniu 24 grudnia 1949 r.

Hymn Państwa Watykańskiego jest odgrywany podczas szczególnie uroczystych wystąpień publicznych papieża (np. w niedzielę wielkanocną przed błogosławieństwem *Urbi et Orbi*), przy okazji oficjalnych spotkań Ojca świętego z głowami państw podczas ich wizyt w Watykanie lub podczas papieskich podróży zagranicznych, a także w momencie oficjalnego powitania nuncjusza papieskiego w kraju, gdzie ma on spełniać swoją misję.

Hymn papieski jest zawsze wykonywany jedynie przez orkiestrę, choć istnieje tekst pieśni w języku włoskim, ułożony do Marsza Gounoda przez dawnego organistę Bazyliki św. Piotra, prałata Antonio Allegra. Aby umożliwić również wiernym innych narodowości śpiewanie hymnu oraz nadać mu charakter uniwersalny, ułożono stosowny tekst w języku łacińskim, którego autor, włoski ksiądz Antonio Lavagna, inspirował się biblijnymi wersetami mówiącymi o św. Piotrze. Hymn papieski z tym tekstem został po raz pierwszy wykonany w watykańskiej Auli Pawła VI przez chór radia niemieckiego z Lipska w dniu 16 października 1993 r., z okazji 15-lecia pontyfikatu Jana Pawła II. Oto słowa tej pieśni:

O Roma felix, o Roma nobilis.
 Sedes es Petri, qui Romae effudit sanguinem,
 Petri, cui claves datae sunt regni caelorum.
 Pontifex, Tu successor es Petri;
 Pontifex, Tu magister, qui tuos confirmas fratres;
 Pontifex, Tu qui Servus servorum Dei,
 hominumque piscator, pastor es gregis,
 ligans caelum et terram.
 Pontifex, Tu Christi es Vicarius super terram,
 rupes inter fluctus, Tu es unitatis custos,
 vigil libertatis defensor; in Te potestas.

Tu Pontifex, firma es petra, et super petram hanc aedificata
est Ecclesia Dei.
O felix Roma, o Roma nobilis”.

Przekład hymnu na język polski:

O, Rzymie szczęśliwy, Rzymie dostojny!
Jesteś stolicą Piotra, który w Rzymie przelał krew,
Piotra, któremu dane zostały klucze Królestwa Niebieskiego.
Ojcie Święty, Ty jesteś Następcą Piotra;
Ty jesteś nauczycielem i utwierdzasz swoich braci;
Tyś Sługą sług Bożych,
rybakiem ludzi, pasterzem owczarni,
Ty wiążesz niebo z ziemią.
Ojcie Święty, Ty jesteś Wikariuszem Chrystusa na ziemi,
skałą wśród wzburzonych wód, strażnikiem jedności,
czujnym obrońcą wolności; do ciebie należy władza.
Ty, Ojcie Święty, jesteś mocną skałą, a na tej skale zbudowa-
ny jest Kościół Boży.
O, Rzymie szczęśliwy, Rzymie dostojny!

Tekst hymnu jest łatwo zrozumiały i dobrze wykonany mógłby się przyczynić do podkreślenia znaczenia wizyty pasterskiej Następcy Piotra i Wikariusza Chrystusa na ziemi. Na pewno można by używać go także w czasie akademii odbywających się na cześć Ojca świętego w rocznice jego wyboru i przy innych uroczystych okazjach.

Jeszcze raz podkreślam, że nie jest to pieśń kościelna. W mszach odprawianych w rocznice papieskie można by wykorzystać hymny ze święta Katedry św. Piotra.

Przy okazji jeszcze jedna uwaga. Miejsce na portrety żyjącego papieża na pewno nie jest na ołtarzu. W dzień modlitw za papieża można jego portret umieścić u wejścia do kościoła lub na jakimś stoliku, ale nad ołtarzem mogą się znajdować tylko wizerunki świętych i błogosławionych.